

ПРОГРАМА НА ТУРНИРА МАТЕМАТИКА БЕЗ ГРАНИЦИ

Задачите за състезанията от турнира отчасти са съобразени с учебните програми по математика за съответните класове в българското училище

За 1. – 4. клас

В условията на задачите се използват естествените числа (1, 2, 3, 4, ..., 10, 11, ..., 99, 100, 101, ...) и числото 0.

За задачите с числов отговор трябва да се използват естествените числа (1, 2, 3, 4, ..., 10, 11, ..., 99, 100, 101, ...) и числото 0.

Когато едно число се дели точно, остатъкът от делението е 0.

Числото 0 е четно число.

1. КЛАС

Първи кръг

Групиране и подреждане на обекти по зададени признаци (цвет, форма, големина).

Сравняване на количества - повече, по-малко, толкова, колкото.

Определяне на мястото на предмети в редица.

Назоваване на геометрични фигури.

Пресмятане на сбор и разлика на няколко едноцифрени числа.

Използване на знаците „+“ и „-“ за представяне на конкретна ситуация като сбор или разлика на няколко числа.

Втори кръг

Сравняване на числата до 20 (<, =, >, по-голямо, по-малко, равно).

Цифра, едноцифрено и двуцифрено число.

Подреждане на числова редица, установяване на взаимовръзки между числата в нея.

Точка и отсечка. Мерна единица за дължина сантиметър (см).

Събиране и изваждане с числа до 20.

Откриване на закономерности.

Време по часовник в „кръгли“ часове.

Сравняване и действията събиране и изваждане с числата 10, 20, 30, ..., 90, 100.

Сравняване на монети и банкноти с различна стойност, килограми, сантиметри и др.

Полуфинал

Квадрат и правоъгълник и елементите им - страна, връх.

Умаляемо, умалител, разлика.

2. КЛАС

Първи кръг

Триъгълник, квадрат, правоъгълник - измерване на страните им. Дължина на отсечка.

Обиколка на триъгълник, правоъгълник, квадрат и начините на пресмятането ѝ.

Мерните единици за дължина сантиметър, дециметър, метър (см, дм, м) и отношения.

Сравняване, извършване на действията събиране и изваждане с мерните единици дециметър и метър.

Разместително и съдружително свойство на събирането.

Пресмятане на числов израз. Събиране и изваждане на числа до 100.

Втори кръг

Равностранен, равнобедрен, разностранен триъгълник.

Множител, произведение, делимо, делител, частно.

Четно и нечетно число. (Числото 0 е четно.)

Мерната единица за време денонощие и връзката ѝ с мерната единица час.

Пресмятане на изразите чрез действията събиране, изваждане, умножение и деление.

Полуфинал

Намиране на неизвестен множител.

Мерните единици за време седмица, месец, година и тяхната продължителност, наименованията на дните от седмицата, месеците.

Високосна година.

3 КЛАС

Първи кръг

Представяне на трицифрените числа като сбор от редните им единици.

Събиране и изваждане на числата до 1000.

Намиране на неизвестно събираемо, умаляемо и умалител.

Втори кръг

Умножение и деление с едноцифрено число.

Намиране на неизвестен множител, делимо, делител.

Видове триъгълници според ъглите.

Половинка, третинка, четвъртинка на число като част от цялото и съответните им означения с дробно число.

Мерните единици за маса грам и тон, означенията им и връзката между грам и килограм и килограм и тон.

Ред на действията - пресмятане на стойностите на числови изрази.

Мерните единици и връзките между тях (милиметър, сантиметър, дециметър, метър, километър; секунда, минута, час, седмица, месец, година, век; грам, килограм, тон).

Полуфинал

Умножение и деление на двуцифрено и трицифрено число с едноцифрено число.

Намиране на неизвестен делител.

4 КЛАС

Първи кръг

Числата от 100 001 до 1 000 000 и техните означения с цифри.

Единица, десетица, стотица, хиляда, десетохиляда, стохиляда, милион като бройни единици.

Действията събиране и изваждане на многоцифрените числа до 10 000.

Окръжност, кръг – център, радиус.

Римски цифри.

Втори кръг

Геометричното тяло куб: стена, връх, ръб.

Лице на правоъгълник - мерните единици за лице и техните означения – кв. мм, кв. см, кв. дм, кв. м.

Умножение и деление на многоцифрено число и едноцифрено число.

Умножение на двуцифрено и трицифрено число с двуцифрено.

Полуфинал

Умножение и деление на многоцифрено число с двуцифрено число.

5 КЛАС

В условията на задачите се използват:

- числа, които се представят във вида m/n ($n \neq 0$), където m е естествено число или нула, а n е естествено число;

- десетични дроби.

За задачите с числов отговор трябва да се използват:

- числата, които се представят във вида m/n ($n \neq 0$), където m е естествено число или нула, а n е естествено число;

- десетичните дроби.

Първи кръг

Деление с остатък. Признак за делимост. Прости и съставни числа.

Разлагане на естествени числа на прости множители. Общ делител на естествени числа. Най-голям общ делител. Най-малко общо кратно.

Втори кръг

Лице на триъгълник, успоредник, трапец.

Куб и паралелепипед. Обем. Литър.

Полуфинал

Обикновени дроби. Правилни и неправилни дроби. Действия с обикновени дроби.

Десетични дроби. Действия с десетични дроби. Закръгляване на десетични дроби.

Периодични дроби. Процент.

6 КЛАС

В условията на задачите се използват:

- числа, които се представят като разлика на две естествени числа;

- числа, които се представят във вида m/n ($n \neq 0$), където m е цяло число, а n е естествено число;

- десетични дроби.

За задачите с числов отговор трябва да се използват:

- числа, които се представят като разлика на две естествени числа;

- числа, които се представят във вида m/n ($n \neq 0$), където m е цяло число, а n е естествено число;

- десетични дроби.

Първи кръг

Отрицателни числа. Действия с отрицателни числа.

Абсолютна стойност на рационално число, противоположни числа.

Втори кръг

Степенуване. Точен квадрат, точен куб.

Декартова координатна система, абсцисна ос, ординатна ос, квадранти, наредена двойка числа, координати на точка, абсциса на точка, ордината на точка.

Питагорова теорема.

Полуфинал

Уравнения от вида $ax + b = 0$. Пропорции.

Окръжност. Дължина на окръжност. Кръг. Лице на кръг. Сфера. Лице на повърхнина на сфера. Кълбо. Обем на кълбо.

7 КЛАС

В условията на задачите се използват:

- числа, които се представят като разлика на две естествени числа;
- числа, които се представят във вида m/n ($n \neq 0$), където m е цяло число, а n е естествено число;
- десетични дроби.

За задачите с числов отговор трябва да се използват:

- числа, които се представят като разлика на две естествени числа;
- числа, които се представят във вида m/n ($n \neq 0$), където m е цяло число, а n е естествено число;
- десетични дроби.

Първи кръг

Действия с многочлени.

Втори кръг

Цели изрази. Формули за съкратено умножение. Разлагане на многочлени.

Линейни уравнения. Уравнения, които се свеждат до линейни.

Триъгълник. Сбор от ъглите на триъгълник. Признаци за еднаквост на триъгълници.

Линейни неравенства с едно неизвестно.

Правоъгълен триъгълник – свойства.

Полуфинал

Неравенства – линейни неравенства с едно неизвестно, неравенства между страни и ъгли на триъгълник.

Успоредник, ромб, квадрат, правоъгълник – свойства.

8 КЛАС

В условията на задачите се използват реални числа - както рационални, така и ирационални числа.

За задачите с числов отговор се използват реални числа - както рационални, така и ирационални числа.

Първи кръг

Комбинаторика - пермутации, вариации, комбинации.

Средни отсечки, медицентър на триъгълник. Средна основа на трапец.

Ирационални числа. Коренуване.

Квадратни уравнения и уравнения, които се свеждат до квадратни.

Втори кръг

Формули на Виет. Окръжност и ъгли.

Забележителни точки в триъгълника.

Полуфинал

Дробни уравнения и неравенства.

Вписани и описани многоъгълници.

9 - 11 КЛАС

В условията на задачите се използват реални числа - както рационални, така и ирационални числа.

За задачите с числов отговор се използват реални числа - както рационални, така и ирационални числа.

Първи кръг

Рационални изрази и уравнения.

Системи уравнения от втора степен.

Втори кръг

Подобни триъгълници. Тригонометрични функции на остър ъгъл.

Ирационални уравнения.

Неравенства – модулни неравенства, рационални неравенства.

Намиране на най-голяма и най-малка стойност на алгебричен израз.

Полуфинал

Метрични зависимости в правоъгълен триъгълник.

Метрични зависимости между отсечки в окръжност.

Тригонометрични функции и тъждества, свързани с тях.